

PRESUDA SUDA

23. siječnja 1975.

„Cvjetne lukovice”

U predmetu C-51/74

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. koji je uputio College van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu, Nizozemska), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Komanditnog društva P. J. Van der HULST'S ZONEN, sa sjedištem u Hillegomu,

i

PRODUKTSCHAP VOOR SIERGEWASSEN (Zavod za uzgoj ukrasnog bilja) sa sjedištem u Hagu,

o tumačenju

- članka 16. Ugovora o EEZ-u i članka 10. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 234/68 od 27. veljače 1968. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta za živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i slično, rezano cvijeće i ukrasno lišće (SL L 55, str. 1.),
- članka 40. Ugovora o EEZ-u i članka 1. Uredbe br. 234/68,
- članka 93. Stavka 3. Ugovora o EEZ-u i članka 1. Uredbe br. 234/68,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, Mackenzie Stuart, predsjednik vijeća, A. M. Donner, R. Monaco, P. Pescatore, H. Kutscher i M. Sørensen (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: A. Trabucchi,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukom od 16. srpnja 1974., koju je Sud zaprimio 17. srpnja 1974., College van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu) je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u uputio tri pitanja o tumačenju određenih odredaba prava Zajednice u odnosu na nizozemske propise koji uvode određene poreze u području trgovine cvjetnih lukovica.
- 2 Ta su pitanja upućena u okviru spora u kojemu se društvo koje uzgaja i prodaje cvjetne lukovice protivilo plaćanju određenih iznosa koji su se od njega zahtijevali za poreze koji se odnose na cvjetne lukovice iz berbe 1972.
- 3 Riječ je, s jedne strane, o porezu „na prekomjerne količine” i, s druge strane, o porezu „na poslovnu djelatnost” u sektoru cvjetnih lukovica.
- 4 Iz propisa o porezu na prekomjerne količine proizlazi da svaki kupac koji ima dozvolu za trgovanje koju je izdalo strukovno tijelo u području ukrasnog bilja, ima pravo na smanjenje kupovne cijene i da svaki prodavatelj koji cvjetne lukovice prodaje kupcu koji nema dozvolu za trgovanje, uključujući i sve strane kupce, mora platiti porez pri čemu su iznosi smanjenja i poreza isti.
- 5 Porez se ne naplaćuje ako cvjetne lukovice proizvođač koristi u uzgoju cvijeća u vlastitom poduzeću, a u određenom se razdoblju 1973. godine to primjenjivalo i kada je kupac koji je imao dozvolu za trgovanje sâm u uzgoju cvijeća koristio cvjetne lukovice.
- 6 Prihod od poreza odlazi u fond koji je namijenjen uglavnom financiranju kupnje cvjetnih lukovica koje su namijenjene uništenju jer na tržištu nisu postigle minimalnu cijenu koju je odredio fond.
- 7 Iz propisa o porezu na poslovnu djelatnost proizlazi da se on naplaćuje na temelju pravila koja su uglavnom slična pravilima o porezu na prekomjerne količine, ali se ipak od njih razlikuju u nekoliko izrazito složenih detalja.
- 8 Predviđeno je osobito da su smanjenje koje odobrava prodavatelj te stopa poreza koji se plaća prilikom prodaje nizozemskim kupcima niži za 0,5 % od poreza koji se plaća prilikom prodaje stranom kupcu.
- 9 Prihod od poreza odlazi u fond za financiranje poslovnih ciljeva u sektoru uzgoja cvjetnih lukovica, za financiranje znanstvenog istraživanja, opće promidžbe i drugih općenitih poslovnih ciljeva.

Prvo pitanje

- 10 Prvim se pitanjem pita treba li članak 16. Ugovora o EEZ-u i članak 10. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 234/68 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta za živo

drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i slično, rezano cvijeće i ukrasno lišće tumačiti tako da se porezi poput onih spornih smatraju porezima koji imaju istovrstan učinak kao izvozna carina.

- 11 Čini se da su se stranke glavnog postupka sporazumjele oko toga da smatraju da se porez na prekomjerne količine ujednačeno naplaćuje za domaću trgovinu u Nizozemskoj i izvoz dotičnih proizvoda, ali se ne slažu o pitanju je li veći porez na izvoz zbog različitih stopa poreza na poslovnu djelatnost neutraliziran drugim sastavnim elementima nizozemskog propisa u području uzgoja cvjetnih lukovica i uzgoja cvijeća.
- 12 U okviru postupka iz članka 177. Ugovora o EEZ-u Sud ne može odlučivati o sporu koji je u nadležnosti nacionalnog suda koji je nadležan i za ocjenu činjenica u predmetu.
- 13 Zabrana naplate poreza s istovrsnim učinkom kao izvozna carina u trgovini unutar Zajednice odnosi se na svaki porez koji se naplaćuje pri izvozu ili zbog izvoza dotičnog proizvoda i koji na slobodno kretanje robe ima isti ograničavajući učinak kao carina.
- 14 Ako se može utvrditi da primjena nacionalnog poreza izvoznu prodaju oporezuje strože od prodaje unutar zemlje, tada taj porez ima istovrstan učinak kao izvozna carina.
- 15 Usto, ako nacionalni porez ujednačeno zahvaća domaću prodaju i izvoznu prodaju, može biti potrebno uzeti u obzir namjenu naplate novčanih naknada.
- 16 Naime, ako je porez namijenjen financiranju aktivnosti koje prodaju na unutarnjem tržištu nastoje učiniti isplativijom od izvozne prodaje ili stavljati u povoljniji položaj, na bilo koji drugi način, proizvod namijenjen prodaji na domaćem tržištu na štetu onoga koji je namijenjen izvozu, tada je on takve prirode da sprječava izvoz i tako proizvodi istovrstan učinak kao carina.
- 17 Stoga na upućeno pitanje valja odgovoriti da nacionalni porez može imati istovrstan učinak kao izvozna carina ako se on primjenjuje tako da se izvozna prodaja oporezuje strože od prodaje unutar zemlje ili ako je namijenjen financiranju aktivnosti koje prodaju na unutarnjem tržištu nastoje učiniti isplativijom od izvoza ili staviti u povoljniji položaj, na bilo koji drugi način, proizvod namijenjen prodaji na domaćem tržištu na štetu onoga koji je namijenjen izvozu.

Drugo pitanje

- 18 Drugim pitanjem Sud se poziva da odluči znači li to da članak 40. Ugovora o EEZ-u i članak 1. Uredbe (EEZ) br. 234/68 ili bilo koji drugi propis ili opće načelo prava Zajednice nizozemskim zakonodavnim tijelima više ne dopušta donošenje propisa o organizaciji tržišta što se tiče sektora iz članka 1. Uredbe br. 234/68, poput onoga koji

se odnosi na „*verordening surplusheffing*” (porez na prekomjerne količine) i „*verordening vakheffing*” (porez na poslovnu djelatnost), osim kada se on donosi radi provedbe odredaba te uredbe ili drugih pravnih odredaba Zajednice.

- 19 Članak 40. stavak 2. Ugovora o EEZ-u predviđa uspostavljanje zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta koja poprima oblik zajedničkih pravila o tržišnom natjecanju ili obvezne koordinacije različitih organizacija nacionalnih tržišta ili organizacije europskog tržišta.
- 20 Na temelju stavka 3. zajednička organizacija u jednom od tako predviđenih oblika može uključivati sve mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva zajedničke poljoprivredne politike, osobito reguliranje cijena, potporu proizvodnji i prodaji različitih proizvoda, sustave skladištenja i prijenosa, kao i zajedničke mehanizme stabiliziranja uvoza ili izvoza.
- 21 Uredba br. 234/68 u svojem članku 1. određuje da zajednička organizacija tržišta koju ona uspostavlja obuhvaća sustav standarda kvalitete i trgovanja u dotičnom sektoru.
- 22 Člankom 12. uredbe predviđa se mogućnost da Vijeće donosi mjere koje su nužne radi dopune odredaba uredbe s obzirom na stečeno iskustvo.
- 23 U drugoj uvodnoj izjavi Uredbe br. 234/68 utvrđuje se da uzgoj živog drveća i drugih biljaka ima osobitu važnost u poljoprivrednom gospodarstvu u određenim regijama Zajednice i navodi se potreba podupiranja racionalne proizvodnje i osiguranja stabilnosti tržišta.
- 24 Konkretno, kada je riječ o cvjetnim lukovicama, nesporno je da izvoz iz Nizozemske čini više od 90 % ukupnog izvoza država članica.
- 25 Kada Zajednica donese, na temelju članka 40. Ugovora o EEZ-u, propis o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta u određenom sektoru, države članice dužne su se suzdržati od provođenja mjere koja bi tu organizaciju mogla narušiti ili bi mogla dovesti do toga da se od te organizacije odstupi.
- 26 Stoga je potrebno ispitati, kao prvo, je li propis kao onaj o kojem je riječ u skladu s Uredbom br. 234/68, ne samo s obzirom na izričite odredbe nego i s obzirom na njezinu svrhu i ciljeve.
- 27 U Uredbi br. 234/68 ne navodi se ništa, ni u pozitivnom ni u negativnom smislu, o usklađenosti postojećih ili budućih nacionalnih propisa sa zajedničkom organizacijom tržišta uspostavljenom na osnovi odredaba te uredbe.
- 28 Stoga valja ispitati je li postojanje nacionalnog interventnog mehanizma kao što je onaj uspostavljen nizozemskim propisom takve prirode da narušava svrhu i ciljeve te uredbe.

- 29 Takav mehanizam može djelotvorno doprinosti podupiranju racionalne proizvodnje i osigurati stabilnost tržišta ne samo u dotičnoj državi članici nego i u cijeloj Zajednici, ako nacionalna proizvodnja dosegne tako značajne udjele na zajedničkom tržištu kao što je to slučaj nizozemske proizvodnje cvjetnih lukovica.
- 30 Ostaje činjenica da valja ispitati ne samo nacionalni interventni mehanizam u njegovoj cjelini, već i njegove sastavne elemente, osobito standarde kvalitete kojima moraju udovoljavati proizvodi kako bi mogli biti obuhvaćeni intervencijom, u odnosu na standarde kvalitete u Zajednici utvrđene radi prodaje proizvoda.
- 31 U tom pogledu moguće je da manje zahtjevni nacionalni standardi kvalitete u odnosu na standarde u Zajednici potiču uzgoj cvjetnih lukovica koje se ne mogu prodati.
- 32 Ako je dodatan trošak koji iz toga proizlazi za fond za financiranje intervencije oporeziv pa se tako prelijeva na proizvode koji se stavljaju na tržište, uključujući i izvezene proizvode, to je protivno cilju zajedničke organizacije tržišta i stoga takav propis nije u skladu s njom.
- 33 Tužitelj u glavnom postupku istaknuo je da nizozemski propis o porezu na prekoračene količine i porezu na poslovnu djelatnost sadržava diskriminirajuće elemente te krši načela utvrđena u Ugovoru o EEZ-u.
- 34 U tom pogledu, zabrane diskriminacije koje se uzimaju u obzir proizlaze, s jedne strane, iz načela na kojem se temelji članak 95. Ugovora o EEZ-u o nacionalnim porezima i, s druge strane, iz odredbe članka 40. stavka 3. podstavka 2. na temelju kojeg zajedničke organizacije poljoprivrednog tržišta moraju isključiti svaku diskriminaciju između proizvođača ili potrošača unutar Zajednice.
- 35 Propis kao što je to onaj o kojemu je riječ krši zabrane koje proizlaze iz tih odredaba, makar samo po analogiji, kada se izvezena roba strože oporezuje od one koja se stavlja na domaće tržište ili kada je prihod od poreza namijenjen stavljanju domaćih proizvoda u povoljniji položaj.
- 36 Stoga na upućeno pitanje valja odgovoriti:
- (a) Nacionalni interventni mehanizam nije u skladu s Uredbom br. 234/68 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta za živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i slično, rezano cvijeće i ukrasno lišće utoliko što se za proizvode koji ne udovoljavaju standardima kvalitete u Zajednici utvrđenima u uredbi ostvaruje pravo na intervenciju.
 - (b) Nacionalni porez na prodaju proizvoda nije u skladu sa zabranama diskriminacije iz Ugovora o EEZ-u kada se strože oporezuje izvezena roba od robe koja se prodaje na domaćem tržištu ili kada je prihod od poreza namijenjen stavljanju domaćih proizvoda u povoljniji položaj.

37 Taj odgovor koji je dâan u okviru postupka iz članka 177. Ugovora o EEZ-u ne bi mogao dovesti u pitanje rezultat preispitivanja koje bi Komisija mogla provesti radi utvrđenja jesu li dotične nacionalne mjere potpore koje nisu u skladu s člankom 92. Ugovora o EEZ-u.

Treće pitanje

38 Trećim pitanjem Sud se poziva da odluči treba li članak 93. stavak 3. shvaćati tako da postupak iz druge rečenice tog stavka uključuje i poziv na ispunjenje obveza u smislu članka 93. stavka 2. na koji se poziva u stavku 3., a ako je odgovor potvrđan, treba li se taj stavak shvaćati tako da takav Komisijin poziv ima za posljedicu da se dotična mjera državne pomoći ne može primijeniti sve dok se taj postupak ne okonča konačnom odlukom.

39 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je to pitanje upućeno nakon što je tužitelj u glavnom postupku predao podnesak koji sadržava dopis koji je Komisija 9. veljače 1972. uputila nizozemskom ministru vanjskih poslova.

40 Međutim, iz naslova tog dopisa proizlazi da njegov predmet nije poziv na ispunjenje obveza u smislu stavka 2. toga članka već je nastao u okviru preispitivanja sustava potpora koje je Komisija pokrenula na temelju stavka 1. tog članka.

41 Naime, dopis sadržava prijedloge koji nisu izneseni na temelju članka 93. stavka 3. nego na temelju druge rečenice stavka 1., što je Komisija potvrdila u svojim očitovanjima koja je tijekom ovog postupka podnijela Sudu.

42 U tim okolnostima Sud smatra da može zaključiti da pitanje više nije relevantno.

Troškovi

43 Troškovi vlade Nizozemske i Komisije Europskih zajednica koje su podnijele očitovanja Sudu ne nadoknađuju se.

44 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred College van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu), na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

o pitanjima koja mu je College van Beroep voor het bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu) uputio odlukom od 16. srpnja 1974., odlučuje:

1. Nacionalni porez može imati istovrstan učinak kao izvozna carina ako se on primjenjuje tako da se izvozna prodaja oporezuje strože od prodaje

unutar zemlje ili ako je namijenjen financiranju aktivnosti koje prodaju na unutarnjem tržištu nastoje učiniti isplativijom od izvoza ili na bilo koji drugi način staviti u povoljniji položaj proizvod namijenjen prodaji na domaćem tržištu na štetu onoga koji je namijenjen izvozu.

2. (a) Državni interventni mehanizam nije u skladu s Uredbom br. 234/68 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta za živo drveće i druge biljke, lukovice, korijenje i slično, rezano cvijeće i ukrasno lišće utoliko što se za proizvode koji ne udovoljavaju standardima kvalitete u Zajednici utvrđenima u uredbi ostvaruje pravo na intervenciju.

b) Nacionalni porez na prodaju proizvoda nije u skladu sa zabranama diskriminacije iz Ugovora o EEZ-u kada se strože oporezuje izvezena roba od robe koja se prodaje na domaćem tržištu ili kada je prihod od poreza namijenjen stavljanju domaćih proizvoda u povoljniji položaj.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 23. siječnja 1975.

[Potpisi]